

Säker och effektiv tillgång till mätvärden på den svenska slutkundsmarknaden (Ei R2024:03)

Er ref. KN2024/00551

Sammanfattning

Kommerskollegium bedömer att Regeringskansliet inte behöver anmäla de remitterade förslagen enligt direktiv (EU) 2015/1535 under förutsättning att de inte kan ha en väsentlig påverkan på någon produkts natur, sammansättning eller saluföring och att de träffar myndigheternas egna informationssamhällets tjänster.

Kommerskollegium bedömer vidare att förslaget även kan behöva anmälas enligt direktiv 2006/123/EG men överlämnar den närmare bedömningen till Regeringskansliet.

Kommerskollegiums uppdrag

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och handelspolitik. Kommerskollegiums uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

Anmälan av tekniska föreskrifter

Enligt 20 § 6 p. förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet ska Regeringskansliet anmäla förslag till författningar i enlighet med de procedurer som följer av Sveriges EU-medlemskap eller av andra internationella överenskommelser, bland annat enligt proceduren i anmälningsdirektivet för tekniska föreskrifter, (EU) 2015/1535.¹

Tekniska föreskrifter enligt anmälningsdirektivet är bl.a. krav på varors egenskaper eller provning, begränsningar av varuanvändning, bestämmelser om återvinning av varor samt vissa förbudsbestämmelser.² Tekniska föreskrifter kan även vara krav för

¹ En annan procedur är den i enlighet med Världshandelsorganisationens (WTO) TBT-avtal (Agreement on Technical Barriers to Trade).

² Anmälningsdirektivet artikel 1.1 (c), (d) och (f).

digitala tjänster (informationssamhällets tjänster) t.ex. krav på den som tillhandahåller tjänsten, på tjänsten i sig eller på tjänstens mottagare.³

Tekniska föreskrifter som inte anmälts fast de borde ha gjort det, saknar rättsverkan och kan inte tillämpas mot enskilda.⁴ Tekniska föreskrifter som genomför EU-lagstiftning behöver inte anmälas, om inte ett utrymme till nationella lösningar har utnyttjats.⁵

Förslag till ändring i ellagen (1997:857)

Så som Kommerskollegium förstår det framgår själva kraven på mätning och mätningsutrustning inte i de remitterade förslagen, den typen av krav skulle dock kunna vara tekniska föreskrifter i form av tekniska specifikationer.

I förslaget finns dock andra bestämmelser relaterade till hur mätvärden ska rapporteras. Den typen av bestämmelser skulle kunna aktualisera anmälningsplikt i form av ”andra krav”. Det förutsätter dock att de kan ha någon väsentlig påverkan på någon produkts sammansättning, natur eller saluföring. Här kan el eller mätutrustning vara en sådan produkt. Kommerskollegium kan inte ur det remitterade underlaget utläsa att någon sådan påverkan skulle finnas, men överlämnar den närmare bedömningen i denna del till Regeringskansliet. Värt att notera i den bedömningen är att finansiella åtgärder, som t.ex. avgifter, se sjätte kapitlet 5 §, också kan aktualisera anmälningsplikt om de hänger samman med något teknisk krav.

I ändringen för förordningen (2007:1119) med instruktion för Affärsverket svenska kraftnät framgår att det ska finnas ett elektroniskt kommunikationsgränssnitt för rapportering av mätvärden. Flera krav i förslaget till ändring av ellagen skulle kunna ses som krav på informationssamhällets tjänster. När en myndighet reglerar sina egna informationssamhällets tjänster aktualiseras dock inte anmälningsplikt. Under den förutsättningen behöver inte ändringarna anmälas på den grund att de utgör krav på informationssamhällets tjänster.

Förslag till ändring i förordningen (1999:716) om mätning, beräkning och rapportering av överförd el

I förordningen finns undantag från funktionskrav på utrustning om verksamheten är av vikt för Sveriges säkerhet. Funktionskrav i sig kan vara tekniska regler. Undantag från tekniska regler omfattas av anmälningsplikt om det fastställs alternativa tekniska krav. Att en verksamhet är av vikt för Sveriges säkerhet är i sig inget tekniskt krav, därmed aktualiseras inte anmälningsplikt på den grunden.

Anmälan av nya krav på tjänsteverksamhet

Av 20 § p 6 förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet följer att Regeringskansliet ska anmäla förslag till författningar i enlighet med

³ Anmälningsdirektivet artikel 1.1 (e) och (f).

⁴ EU-domstolens dom i mål C-95/14, *UNIC* (2015) p. 29.

⁵ EU-domstolens dom i mål C-443/98, *Unilever* (2000) p. 29.

informationsförfaranden som följer av Sveriges medlemskap i EU. Ett sådant förfarande föreskrivs i tjänstedirektivet avseende nya eller förändrade krav på tjänsteverksamhet.⁶

Bestämmelserna avser tjänster inom elsektorn som omfattas av EU direktiv 2019/944. Enligt artikel 17.1(b) i tjänstedirektivet är artikel 16 i samma direktiv inte tillämplig på sådana tjänster. Det finns därför ingen anmälningsskyldighet enligt artikel 39.5 i tjänstedirektivet.

Enligt vår bedömning skulle eventuellt bestämmelsen i *Förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857)* 6 kap. 2.a § dock kunna betraktas som en skyldighet för tjänsteleverantören att vid sidan av sin tjänst tillhandahålla andra specifika tjänster. Sådana krav räknas upp som anmälningsskyldiga enligt artikel 15.7 och bör därför anmälas.⁷ Vi anser att Klimat- och näringslivsdepartementet är bättre lämpat att analysera denna fråga.

Vi noterar även att förslaget innebär ett genomförande av Europeiska kommissionens genomförandeförordning (EU) 2023/1162 om krav på driftskompatibilitet och icke-diskriminerande och transparenta förfaranden för tillgång till mätvärden (genomförandeförordningen). Tjänstedirektivet gör inget undantag från anmälningsskyldigheten för nationella regler som genomför EU-rättsakter. Undantag bör dock kunna göras då det inte finns utrymme för olika nationella lösningar för genomförandet.⁸

Mot denna bakgrund rekommenderar vi att de remitterande föreskrifterna anmäls i den utsträckning det har funnits utrymme för olika nationella lösningar för genomförandet. Som sagt, anser vi att Klimat- och näringslivsdepartementet är bättre lämpat att avgöra denna fråga. Vid osäkerhet rekommenderar vi att föreskrifterna anmäls och det finns inte någon tidsgräns för när en anmälan senast måste göras.

Enligt tjänstedirektivet måste krav på tjänsteverksamhet kunna motiveras av tvingande hänsyn till allmänintresset, samt vara proportionerliga i förhållande till sitt syfte.⁹ En sådan motivering kommer att efterfrågas i samband med anmälan. Anmälan gör myndigheten själv i det webbaserade systemet IMI¹⁰. Kommerskollegium svarar gärna på eventuella frågor kring anmälningsförfarandet.

Ärendet har avgjorts av enhetschefen Christofer Berg efter föredragning av utredaren Katarina Paul. I ärendets slutliga handläggning har utredaren Vanessa Zanetti deltagit.

Stockholm som ovan

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden, artiklarna 15.7 och 39.5.

⁷ Artikel 15.2(h) och 15.7.

⁸ Ett exempel på detta kan vara en tariff som kopieras direkt in i nationell rätt.

⁹ Artiklarna 15.3 samt 16.1 tredje stycket.

¹⁰ Internal Market Information System.

Christofer Berg
Enhetschef

Katarina Paul
Utredare